

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétzer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal

Budapest, Rökk-Szilárd
utca 4.Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az „Achilles” Sport-Egylet, az „Aradi Korcsolyázó-Egylet”, a „Balaton-Egylet”, a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet”, a „Budapesti, hegyvidéki turista-Egylet”, a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet”, a „Budapesti Torna-Egylet”, a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet”, a „Debreczeni Torna-Egylet”, az „Egyetemi Athletikai Club”, „Első Magyar Vivő-Egylet”, az „Érsekújvári Vivő- és Torna-Egyesület”, a „Fertői Csónakázó-Társaság”, a „Győri Csónakázó-Egyesület”, a „Kassai Korcsolyázó-Egylet”, a „Kolozsvári Athletikai Club”, a „Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet”, a „Főv. Vivő-Club”, a „Körmendi Athletikai Club”, a „Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet”, a „Magyar-Ovári Torna- és Vivő-Egylet”, a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet”, a „Makói Torna-Egylet”, a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet”, a „Lévai Torna- és Vivő-Egylet”, a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet”, a „Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet”, a „Nagy-Bányai Korcsolyázó-Egylet”, a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet”, a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet”, a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet”, a „Nemzeti Hajós-Egylet”, a „Neptun Budapesti Evező-Egylet”, az „O-Becsei Kerékpár-Egyesület”, az „O-Budai Torna-Egylet”, a „Pécsi Athletikai Club”, a „Pozsonyi Hajós-Egylet”, a „Pozsonyi Torna-Egylet”, a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet”, a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet”, a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet”, a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club”, a „Soproni Korcsolyázó-Egylet”, a „Szabadkai torna-Egylet”, a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör”, a „Szegedi Csónakázó-Egylet”, a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet”, a „Szegedi Torna-Egylet”, a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet”, a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet”, a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet” és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycle-Egyesület)” a „Pápai korcsolya-egylet”, a „Torontál korcsolyázó és hajós-egylet”, „Szeged Kerékpár-egyesület”, „Sportkedvelők köre”, „Veszprémi torna egylet”, „Tordai korcsolyázó-egylet”, „Budapesti Torna-Club”, „Zombolyaiaithletikai club” a „Szászvárosi athletikai club”, a „Szolnoki korcsolyázó-egylet”

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

KORCSOLYÁZÁS.

Mesterséges korcsolyapálya Párisban.

A legújabb találmány.

(Képpel.)

Párisban tudvalevőleg igen enyhe a tél s így a korcsolyázás kedvelői igen rövid ideig élvezhetik e sportot. A technika előhaladása azonban megszerezte a párisiaknak azt az előnyt, a miben a hollandok a természet áldásából részesülnek. Föltalálták a mesterséges korcsolyapálynak oly készitési módját, mely lehetővé teszi, hogy a késő tavaszi időszakban is korcsolyázhatnak Párisban.

Múlt évben a Rue Pergoléseben megnyitottak egy mesterséges korcsolyapályát — melynek kisebbített raj-

zát itt bemutatjuk — s a melyen hónapokon át vigan folyt a korcsolyázás.

A mesterséges jeget gyári uton, tudvalevőleg a párolgás mesterséges előidézésével (ammoniac segítségével) idézik elő. Ez a korcsolyapálya a jég gyári előállításának rendes módja szerint készült.

Egy nagy terrenumot beborítottak vízhatlan betonréteggel; azután sűrű csőhálózatot fektettek le a pályára, mely csőhálózat a jégkészítő gépekkel direkt circulatióban állott. Ezután 10—15 centiméter vastagságban vízreteget bocsátottak a betonréteg és csőhálózat

főlé. A gépek működésbe hozatván, rövid idő alatt megfagyott a vízreteg s a legkittünőbb korcsolyapályát szolgáltatta.

A korcsolya a leányiskolában.

Gróf Csáky Albin közoktatásügyi miniszter a magyar iskola reformátorául mutatta be magát s intézkedései bizonyosan megőrzik emlékét a magyar iskola történetében. Ezek között kiváló helyet foglal el gondoskodása az ifjuság testi neveléséről. Az agyvelő kiképzése mellett, a test kiképzésére hosszú ideig nem gondoltak *kehlőleg* a magyar közoktatásügy vezéreibei. A vágy, hogy utolérjük Nyugat-Europa nagy kulturnemzeit, majdnem kizárólag a szellemi térre irányította figyelmünket; minden erőnket megfeszítettük, hogy a fokozott tanulás-sal megszerezzük a fegyvereket, a melyek szükségesek, hogy egyenlő chanceok közt mérkőzhessünk az előrehaladott országokkal. Mialatt ekképen igyekeztünk gyűjteni erőinket a szellemi téren, megfellektünk arról, hogy üdvös eredményt csak a szellemi és a testi erők harmonikus fejlesztésétől várhatunk. Pedig megboszulja magát igen gyorsan, ha az elmét a test rovására igyekezünk művelni, mert ebből az elme túlterhelése, a test elhanyagolása és mindkettő elsatnyulása származik. Tapasztalhatjuk máris ennek az egyoldalú iskolai irány-nak a szomorú következményeit. Tekintsünk végig az egymást követő nemzedékek erő- és egészségi viszonyain s azonnal megértünk mindent.

Gróf Csáky Albin megértette az aggasztó jeleket, és azóta, hogy a magyar közoktatásügy élén áll, egyik legfőbb gondját képezi a testi nevelés előmozdítása. Éles látásával azonnal fölfogta, hogy a közoktatásügy reformálása csak úgy járhat üdvös eredménnyel, maradandó haszonnal, ha a testi nevelés reformálásával halad karöltve. Eme bölcs fölfogás eredményét kell látnunk abban a rendeletében is, mely a leányiskolában meg akarja honosítani a korcsolyázást. Ha lehet jogos panaszkodunk a fiúk testi nevelésének elhanyagolása miatt, sokkal

fokozottabbak aggodalmaink a miatt, hogy a leányok hujjával maradnak majd minden testedző gyakorlatnak. Azelőtt, a régi jó időkben, legalább a ház körül végzett munkák erősítették az ifjú kisasszonykakat. Ez lassanként egészen kimegy a divatból, és mind nagyobb mérvet ölt az elpuhulás. Pedig az emberiség elsatnyulása nemzedékről-nemzedékre öröklődik, épen úgy, mint akár milyen betegség, s ennek közvetítésében igen előkelő szerepet játszik az anya. A gyöngye, beteges, kimerült, ideges anya gyermeke legtöbbször szintén gyöngye, beteges, kimerült és ideges. Hát még az unokája! Rágondolni sem jó. Ellenben az egészséges, életvidor, életerős asszony egészséges, erős gyermekekkel ajándékozza meg családját s a nemzetet és jogosan követelhet magának abból részt, ha az utána következő nemzedékek a fejlődés reményteljes útján haladnak, a helyett, hogy a satnyulás szomorú lejtőjén süllyednének alá. A közoktatásügyi miniszter ennél fogva kétszeres elismerést érdemel, amikor a leányok testi nevelését igyekezik fölkarolni.

A korcsolyázás hasznát nem akarom feszegetni. Vannak a korcsolyának barátai, vannak ellenségei. De ez utóbbiak, akik mindig attól félnek, hogy a leányok meghűlnék vagy a lábukat törik, meglehetősen háttérbe szorulnak. Háttérbe szorítja őket a divat. Ez olyan hatalom, amely előtt meghódolnak a sport legcsökönyösebb ellenségei is. Nem is olyan közönséges kis hatalmasság ez, hanem valóságos nagy hatalom ez. A korcsolyázás pedig úgy szólván az egyetlen sportnem, mely Magyarországon divatba tudott jönni és mindegyre erősebben hódít. És, ami különösen örömdetes, a nők között is. Asszonyok és leányok egyaránt lelkesen áldoznak Halifaxnak. Ez a divat alapossá teszi reményünket, hogy a rendeletnek kellő fogantatja lesz. Ha azután sikerül rendszeresen meghonosítani a korcsolyázást, ennek üdvös hatása nem fog elmaradni, mert a korcsolyázásnak kettős jó oldala van: az erősítő mozgást összekapcsolja a hideg tiszta levegő élvezésével. Testi gimnasztika és tüdőgimnasztika egyszerre. És ha a lapokban megfordult az a hír, mintha a korcsolyázást egyenesen a tüdővész ellenszere gyanánt kellene tekinteni, ilyen formájában nem is áll meg, annyi bizonyos, hogy kitűnő hatást gyakorol a tüdőre, mely, ha nem is tuberkulózis, legtöbbet szenved amiatt, mert egyáltalán kevés lélegzetet veszünk és még kevesebbet lélegzünk be tiszta, üdítő levegőt.

Azért a mamáknak semmit sem ajánlhatunk melegebben ebben a hideg időben, minthogy okuljanak a miniszter helyes rendeletén és küldjék leányaikat korcsolyázni. Korcsolyapálya hova-tova lesz már minden kisebb városban, ahol pedig nincs, nagyon könnyen lehet csinálni. A mesterséges jégpálya épen olyan jó, mint a természetes, sőt annival jobb, hogy nem szakad be a korcsolyázók alatt. Persze a szükséges óvatosságot nem szabad szem elől tévesztetni a korcsolyázásnál sem, mert különben igazoljuk azokat, a kik meghűléstől és lábtöréstől féltik folyton a korcsolyázókat. Jó cipő és jó korcsolya, ezek az alapkellékek. Könnyen és olcsón lehet hozzájutni mind a kettőhöz. Jäger-féle gyapjú alsóruha nagyon ajánlatos a meghűlés ellen; czélszerű továbbá a korcsolyázás után darab ideig járkálni a szabad levegőn s nem kellene bemenni rögtön sem fűtött szobába, sem beleülni hideg kocsiba. Szájon át lélegzetet venni pedig semmi szín alatt sem szabad. A lélegzés nyitott szájjal, minden körülmények között rontja a tüdőt; hidegben erős mozgás közben azon felül tetemesen előmozdítja a meghűlést. Azért a kisasszonykák bármily nehezükre essék, legalább korcsolyázás közben

tartsák csukva a szájaeszkájukat és vegyenek lélegzetet orrukon. Hogy a fűzöt hagyják odahaza, mikor korcsolyázni mennek, azt nem is merem ajánlani, mert hiszen épen ilyenkor nyílik pompás alkalom a gyönyörű termet — és kié nem volna az? — érvényreemelésére; hanem hozznak legalább annyi áldozatot saját becses egészségünknek, hogy ne fűzzek be magukat igen erősen. Hagyják nyitva a fűzöt úgy, hogy szabadon működhesek tüdejük, mert különben elvész a korcsolyázásnak fele haszna. Végül magas sarku cipőben ne menjenek a jégre, mennél magasabb a sarok, annál hamarabb törtenhetik lábtörés.

Szokolay Kornél.

A budapesti korcsolyázó-egylet jegén febr. 23-án a szokottnál is nagyobb számu közönség volt, mely egész délután kitűnően mulatott. A korcsolyázók között volt néhány udvarhölgy is, kik udvari fogatokon mentek a ligetbe, a mi élénk feltűnést keltett. Ferencz Ferdinánd főherczeg is setakocsizást tett a ligeti tó körül és élénk érdeklődéssel nézte azt a különben rendkívül szép látványt, a mit a korcsolyázó közönség nyújt.

Tobogau-sport. A Svajczban divatos Tobogau-sport az osztrák emeringen is polgárjogot nyert. A bécsi főúri körök cultiválják nagy számmal és nagy kedvvel. A Tobogaut vagyis a kanadai szánkót a hegynyergeken való leereszkedésre használják.

TORNA.

Torna-enquéte.

(A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban.)

Lapunk mult számában közöltük az országos torna-versenyek tárgyában összehívott enquète általános vitájának leírását. Az enquète és ennek albizottsága több napon át tanácskozott a részletek fölött s a következőkben állapodott meg:

Az országos tornaversenyek május 17- és 18-án a pünkösdi ünnepek alatt tartatnak meg Budapesten.

Az ifjúsági tornaversenyekben részt vehetnek a fővárosi középiskolák, s ezeknek megfelelő intézetek alsó 4 osztályának növendékei, továbbá az 5-ik osztálytól fölfelé az egész ország középiskolái s tanítóképezdei növendékei, valamint a felső tanintézetek hallgatói. A vidéki iskolák alsó négy osztálya a fölutazás kellemetlensége miatt kizáratnak. Egy intézet növendékei csak úgy fogadtatnak el, ha legalább tizen jönnek fel, s kívánatos, hogy lehetőleg egy színű tornaingben versenyezzenek. Ingyen lakásról s olcsó élelmezésről a rendező bizottság gondoskodik, a szegényebb tanulók ingyen élelmezésben is részesülnek. Verseny díjakban részesülnek egyes tanulók (éremmel és oklevéllel) valamint intézetek és tornamesterek. A versenyek programját az enquète a következőkép állapította meg:

I. Középiskolák, polg. iskolák, kereskedelmi akadémiák tanító képzőintézetek.

1. *Felvonulás:* (I—VIII) kettős rendekben szakaszvezetővel, katonazene mellett kanyarodással, oszlopba felvonulás (I—IV), ugyanakkor elvonulás (V—VIII).

Goll-féle tornászinduló eléneklése, („Fel hazánk hű nemzedéke.”)

2. Szabadgyakorlatok: Négy ütenyű egyszerű tag-szabadgyakorlatok.

3. I—IV oszt. katonai rendgyakorlatok: (intézetek ill. osztályok versenye.)

4. V—VIII. oszt. felvonulása ellenvonulással, nyolczas oszlopból tizenhatos sorokba.

5. V—VIII. oszt. nyolczütenyű tagszabadgyakorlatok.

6. V—VIII. oszt. katonai rendgyakorlatok, (intézetek ill. osztályok versenye.) Egyidejűleg fővárosi tanulókkal szuronyvívás.

7. Iskolai szertornázás: I—IV. osztály tornázás, V—VIII. csapattornázás.

8. Egyes intézetek által szabadon választott szabadgyakorlatok (esetleg kéziszerekkel).

9. Egyes tanulók versenye:

a) I—III. oszt. 100 méteres futási verseny előnyadással.

b) IV—VI. oszt. 150 méteres akadályverseny 60 cm. magas, 6 gáttal.

c) VII—VIII. oszt. 500 méteres futási verseny.

d) V—VIII. oszt. önként jelentkező tanulóinak gerelydobása célba, egyidejűleg magas ugrási verseny (I—VIII.)

e) VII—VIII. oszt. távolugrasi és kődobási verseny.

10. Játékok: I—II. oszt. köté húzás, osztály osztály ellen; egyidejűleg III—IV. oszt. körróta labdajáték; V—VIII. osztály: 24-es kőtyajáték és kifutó; egyéb bejelentett játékok.

11. Felállítás. Győztesek kihirdetése. Díjak kiosztása. Ének (Hymnus). Elvonulás.

II. Főiskolai hallgatók.

1. 91 méteres síkverseny (= 100 yard).

2. 1609 méteres futásverseny (= 1 angol mértföld).

3. Távol dobás.

4. 3218 méteres gyaloglás (= 2 angol mértföld.)

Van-e szükségök a leányoknak is a testgyakorlatra?

(Képpel.)

Ez egyike azon kérdéseknek, mely nem egy családban vagy teljesen ismeretlen, vagy amelyre a női testgyakorlat céljával egészen ellenkező választ kapunk.

Mire való a leányoknak a komédia? — mondja egyik-másik szülő, különösen azok, kik erre a fiúk hajmeresztő gyakorlatiból következtetnek. És valljuk meg, hogy ha a szülők az iskolai tornázást a piaci komédiások mutatványaival egyenlő rangba sorozzák, fölfogásuktól — ismerve az iskolai tornázásnak ferdeségeit — bizonyos jogosultságot nem tagadhatunk meg. Mert bizony azok a dolgok, a miket nem egy helyen az úgynevezett rendszeres tornázás címén, a növendékekkel tétetnek, bátran versenyezhetnek a kötél-tánczosok, az erőművészek gyakorlataival. De ép úgy mintha valaki az írást váltóhamisításra használta fel, azért magát az írást nem kárhoztathatjuk; ép úgy nem szabad pálczáat törnünk a testgyakorlat fölött, azért, mert a test épségére hátrányos befolyással lehet.

Az iskolai tornázásnak — tisztelet a kivételeknek — minden hibája abból származik, hogy mesterséges

gyakorlatokból van összeállítva. És ezen helytelenségnek sok szülő is hódol, kik azt hiszik, hogy a gyermek nem végezhet hasznos testgyakorlatot tornaszerek nélkül, holott tekintélyes orvosok nyilatkozata szerint az eszközökkel való tornázás, mely a fiatal csontvázak különféle elferdülését okozhatja, a tizenötödik életkor előtt teljesen mellőzendő és egyáltalában, hogy a tornázás főeleme a játék különféle neme legyen; a játék, mely nem más, mint módszeres szabályozása az ösztönszerű mozdulatoknak, miket minden lény indítva van önkényt végrehajtani, mihelyt a mozgás szükségének érzete jelentkezik. A játék a testgyakorlás ama neme, mely a gyermek fizikai ügyességéhez, valamint szellemi szükségleteihez egyaránt alkalmazható.

De sok szülő azért is ellene van a leányok tornázásának, mert hogy az hozzájuk nem illő, hogy sérti szemérmüket, hogy kivetkőzteti őket nőiességükből. E vád nem állja meg helyét, ha tárgyilagos ítélet alá vesszük.

Vessünk egy pillantást a történelem lapjára; üssük föl az ó-kor egyik leghatalmasabb nemzetének, a görögöknek történetét, hol olvassuk, hogy ó nálok a leányok neveltetése sokban hasonló volt a fiukéhoz, hogy a tornázást képezte annak egyik alkatrészét; s vajjon

állíthatja-e valaki, hogy a tornázás a görög nőket szemérmőktől, a női erénytől megfosztotta volna? Nem bizonyítja-e a történelem, hogy a görög nők nemzetük virágzása korszakában — amidőn még a nemzeti játékok, mint a tornázás nemei, becsben tartottak — a női erény, az anyai hivatás példányképei gyanánt álltak? Es e mellett a görög nők testök szépsége és ereje, szellemök ruganyossága és elhatározottsága által tűntek ki.

Lykurgus a tornázást a nőkre is kötelezővé tette, mert erőteljes anyák az államot erőteljessé teszik; s vajjon nem volt-e híres Spárta akkorában erkölcséről?

Most térjünk át a mi leánynevelési rendszerünkre.

Leányaink részint tudatlanság, részint a rosszul fölfogott illedelem és helytelenül értelmezett kicsinyes női tekintetek miatt, majdnem minden jó hatású és erősítő testmozgást nélkülözni kénytelenek. Amellett az egyoldalú nevelésök idejük legnagyobb részét elfoglalja és oly kötelezettségeket ró rájuk, melyeknek gyakran a test épsége áldozatul esik és betegségeket — anyai hivatásuknál fogva — még a jövő nemzedékbe is átültetik.

Tehát megengedjük, hogy a leányok is szilajon futkossanak, mint a fiúk, hogy hozzájuk nem illő szokásokat elsajátítsanak? — kérdik az egyoldalú rendszer védői. E félelem — mondja Spencer Herbert, a kiváló angol bölcész — teljesen alaptalan. Mert, ha a fiúknak megengedett örömteljes tevékenység nem gátolja meg őket abban, hogy művelt emberekké legyenek, miért gátolná meg a hasonló vidám tevékenység a leányokat abban, hogy szintén művelt nőkké váljanak? S bármily féktelenek volnának is az iskolákból kikerült ifjak vidám

tréfái és bohózkodásai, azért még távolról sem jutna eszükbe, hogy az utcán béka módjára ugráljanak. Gyermekei köntöseikkel együtt gyermekjátékaikat is elhagyják, sőt gyakran épen neveltséges szorongást mutatnak mindannak elkerülése végett, ami nem férfihoz illő. — Ha már most a kellő életkor elérésénél a férfiúi méltóság érzete zabolázza a gyermekkor hajlamait, nem fogja-e a női szerénység érzete is az érettség korához való közeledéssel szintén hathatósan létezni a leányok hasonló hajlamait? S mivel a külső magaviseletet illetőleg a nők finomabb tapintattal bírnak, mint a férfiak, következésképp nem fog-e náluk a durvaság vagy féktelenség még erősebb visszautasításban részesülni? Mily balga azon föltevés, hogy a női ösztönök a túlszigorú figyelem nélkül nem állhatnának fenn!

A leányok életrendjéből ép úgy, mint a fiukéból az erősítő testgyakorlatoknak nem szabad hiányozniok, melyek nemcsak a szervezet arányos, izmos kifejlődését eredményezik, hanem, mivel a mozgások indítója az akarat, a testierő gyarapításával fejlesztik és szilárdítják az akaraterőt is és azzal az ellentállási képességet, mely az életben a nőt sok veszélytől óvhatja meg.

Sokan azonban nem tartják kívánatosnak, hogy izmos testű leányokat neveljenek; nézetük szerint a durva egészség és izmos erő parasztnak való, s hogy bizonyos testi puhaság és oly erő, mely egy negyed vagy félórányi sétára elég, válogató és hamar kielégítő étvág, hozzá még ama bátortalanság, mely a gyöngeséggel rendszeren együtt jár, sokkal nőiesebb. Nem kívánjuk, hogy ezt valaki nyíltan bevallja, de a követett rendszer arra működik. Azonban azt vélni, hogy a női nemnek ilyen az eszményképe, nagy tévedés. Az kétségen kívül igaz, hogy oly viszonylagos gyöngeség, mely a nagyobb erő oltalmát keresi, a vonzódásnak egyik elemét képezi, csak hogy azon különbség, melynek ilyképpen a férfiak érzelmei megfelelnek, nem más, mint az a természetes, előre beoltott különbség, mely mesterséges eszközök alkalmazása nélkül is fenn fogja magát tartani; ha pedig mesterséges eszközök által még nagyobbíttatik, akkor az inkább visszataszítólag, mint vonzólag fog hatni.

Nemelyek a tornászatot a tánczczal vélik pótolni, mi azonban téves nézet, mert a táncz igen egyoldalú testgyakorlat és sok tekintetben az egészségre nézve veszélyes is. Különben pedig a táncz a testgyakorlásnak azon eszköze, melyet csak serdültebb korban tanácsos alkalmazásba venni; mert a tánczban oly érzelmek nyernek tápot, melyeket a gyermek javáért bizonyos korig alvó állapotban szükséges megtartanunk.

A testgyakorlás egyéb neveivel is történhetnek visszaélések, miért is irtsuk ki a vadhajításokat bárhol is mutatkoznak, de magát a fát, mely tagadhatlanul nemcsak gyümölcsöt terem, ne bántuk, hanem ápoljuk!

Sárosfán.

Zádor Gyula.

Az országos tornaversenyek díjaira a cultusminister felszólítása folytán, eddig a következő testületek ajánlottak föl adományt: A Magyar Athletikai Club 150 frtot, az Országos tornaszövetség 100 frtot, a budapesti torna-egylet 25 frtot, a nagyváradai tornakör 50 frtot, a pozsonyi tornaegylet 5 aranyat, a szászvárosi atletikai club 10 frtot, az aradi tornaegylet 20 frtot s a hódmezővásárhelyi tornaegylet 25 frtot. Ezen kívül Budapest főváros hatósága s a honvédelmi minister is tűznek ki díjakat.

VADÁSZAT.

Izgalmas vadásztörténet.

Irta: Donászy Ferencz.

Mig mérsékelt világrészünk visszhangos, csendes erdőiben, virágos rétjein, és erdős folyópartjain bárki veszély nélkül sétálhat, andaloghat, akár éjjel, akár nappal, végezheti békén a dolgát a színtő-vető, — nem fenyegeti semmi veszély; — addig a trópicus világrészek tájain, erdőiben, s folyópartjain mindannyiszor az életével játszik, és halálveszély környékezi mindenfelől azt, kit meglep az éj véletlenül a szabadban.

* * *

Anderson, a híres vadász és kutató, egy napon annyira elszámította magát, hogy a rengetegben lepte meg az éjszaka, mielőtt hajójához érhetett volna, annál is inkább, mert az egyenlítői tartományokban nincs szürkület és alkony, hanem egyszerre lesz sötét és világos, minden átmenet nélkül.

„Oly sötét volt körültem — beszéli — hogy kinyújtott karomat sem láttam, és a mi helyzetemet még kétségbeesettebbé tette, az az volt, hogy napközben ellődöztem minden történetem, így fegyverem nem ért többet egy botnál, mi pedig vajmi silány védelmi eszköz az erdők vadjai ellen. Átkozva könnyelműségemet, az erdőből a folyó partjához akartam jutni, honnan könnyen tájékozhattam volna magamat a hajócska után. Lassan, előre nyújtott kezeimmel tapogatózva, lépkedtem, óvakodva, nehogy zajt üssek mert, már a rengeteg élénkület kezdett. Körültem minden oldalról ágreccsenés, a bozót ropogása és lombsuhogás hallatszott, ordító, sikoltó, bömbölő hangok csendültek fel, néha oly közelről, hogy azt hittem, közvetlen mellettem harsanik fel az a vészjósló ordítás. A sakálok ordító ugatásába a hyénák pokoli röheje vegyült, mit elhallgattatott pár percze a párdücsök komor bőgése és rekedt, nyávogó sikoltozása. Megálltam, hallgatóztam, szüntelen azon kinzó kétségűl gyötörve, hogy nem tévesztém-e el az utat ezen áthatolhatatlan sötétségben, s a helyett, hogy a folyó partjára jutnék, még jobban a rengetegbe mélyedek, hol egyetlen történet nélkül, a legelső ragadozó prédája leszek, melyektől szinte hemzsegett e rengeteg. Már egy-két óra óta bolyongtam a rengetegben, azért kettőzött figyelemmel hallgatóztam, nem hallok-e a folyó lassu gyöngyözését, s aztán kettőzött óvatosság és lassusággal lépkedtem tovább, nehogy zajt üssek, — midőn egyszerre olyan iszonyu erős, velőtrázó hörgéssel vegyes menydörgő ordítás harsant fel a sűrűben, hogy azt hittem, közvetlen mellettem kelle e hangnak felharsannia.

Lélekzetem elállt s füleim megcsendültek s a rémülettől minden tagom tehetetlenül reszketni kezdett, valami leihatatlan rémletes volt ezen iszonyu erejű, hörgéssel kezdődő ordítás ebben az alakatlan éjben! És erre mintha csak kettévágták volna az előbbi zűrzavaros ordítást, oly halálcsend állott be. És ezen csendben, — mely sokkal ijesztőbb volt, mint az előbbi hangchaos, mint a csattogó menydörgés, újra megdörrent az előbbeni félelmes ordítás. Lábam gyökeret vertek s nem bírtam mozdulni! Mit tehetek én — egy töltetlen puskával — ezen közelben kóborló oroszán-pár ellen?! Hisz, még ha töltött fegyver volna is kezemben, a halál torkában állnék, mert e vak sötétségben még saját alakom körrajzait sem látom. — Óráknak tetszettek azon percze, melyeket dobogó szívvvel, mozdulatlanul állva, tol-

töttem ott. A nagy csendben szinte hallottam szívemnek félelmes, erőszakos dobogását, — de hallottam egyuttal a folyó lassu, sistergését is. Kissé megnyugtatta a nagy csendességtől, újra megindultam is nemsokára a fák ritkulni kezdtek, s így a setétség is annyira engedett, hogy kivehettem a folyó setét tömegét. Oly zajtalanul, a mint csak tehettem, egészen a víz széléig jutottam. Nyugat felé a láthatár, kissé világosabb volt, így felfelé, egy a folyóba mélyen benyúló zátonyszerű földnyelvhez közel, megpillantottam a kis hajót elmosódó árnyékként az égre rajzolva. A folyó itt jó nagy darabon öbölyszerűleg el volt szélesedve, s így vize is sekély vala, s ezen öböl közepéig a fenti zátonyszerű széles földnyelv nyulott be a vízbe az erdő felőli oldalon. Hogy tehát a vadak fogait elkerüljem, lassan a vízbe ereszkedtem és ama földnyelvnél akartam újra partra szállni, honnan hajóm már csak néhány ölnyi távolságban horgonyzott. Az ágrecegség s az ordítás, sikoltozás már újra kezdődött az erdőben, ez kissé megnyugtatót, s szerencsésen a földnyelvig érttem, de alig léptem ki a vízből, midőn valami állat, mely a hűvös, nedves homokon pihent, lépéseimtől megriadva, felugrott s vak ijedtséggel rohant a földnyelv elejéig terjedő parti sűrűségbe, — de a másik pillanatban már felharsant azon vértfagylaló, iszonyu hörgés, menydörgő ordítással párosulva, a bozót recsegett, ropogott a rémitő dulakodásban, s ezt halálhörgés és rémitő morgás követte. Azt hittem, megfojt és megsüketit a fejembe tóduló vér, még gondolkozni sem bírtam, míg szívem rohamos lüktetése nem csillapult — és ha ama szegény állat nincs, úgy én megyek egyenest ama oroszán-pár torkába, mely a földnyelv parti sűrűségében, prédára lesve, rejtőzött — mert ott akartam én is partra szállani. Reszketve léptem újra a vízbe, s felhasználva a morgás és küzdelem zaját, szerencsésen kikerültem ama veszedelmes pontot, és szemközt a hajóval léptem ki a partra. Jelt adva, hogy fektessék ki a deszkát a partra, a hajócska védő födélzetére jutottam szerencsésen.

Nemcsak éjjel, de nappal is, sokszor a legrettegetesebb helyzetekbe kerülnek ezen országok lakói: „Egy francia mérnök-kari tiszt a Sahara-sivatag déli részén földmérésekkel foglalkozva, egy karavánlakba volt elszállásolva. Egy alkonyatkor, a munka végeztével, hazafelé tartott, midőn figyelmét számos, egy tamarind erdőcske felett szállongó keselyű ragadta meg. Az erdő széléhez érkezve, egy kisdud völgyben, nagy rémülettökre, egy hatalmas oroszánt pillantottak meg, mely egy terebélyes fa alatt egy nagy antilop-bikát marcangolt — s az oroszán körül tisztas távolban: hyénák, sakálók, és keselyűk vártak a lakoma maradványaira. Mozdulatlanul álltunk meg; ez volt a legtanácsosabb, mit helyzetünkben tehattunk, nehogy az oroszán figyelmét magunkra vonjuk, remélve, hogy lakomája végeztével — el fog távozni, a nélkül, hogy bántana. Jó negyedóráig vártunk. Az oroszán tépte-szaggatta a vérző és párolgó tetemet, s nagy falatokban emészté fel úgy, hogy jóformán alig maradt husnak nevezhető rész a csontokon. Ekkor felemelkedett, nyelvvel végig nyalogatá véres száját és talpait, azután ránk szögezve szeméit, merően nézett bennünket — de párszor elordítva magát. hátat fordított, s lassu léptekkel az erdőcskébe mélyedt, mi pedig sietve hagytuk el a helyet, hogy mielőbb biztos fedél alá juthassunk.“

Az aldunai hivatalos hajtóvadászati, mint Pancsováról írják, febr. 23-án minden várakozáson felül sikerült 17 farkast és 31 rókát ejtettek. Dániel László megyei főjegyző 5 farkast, Damaszkín Arzen 3 farkast és Hegedüs főszolgabíró 4 farkast és 8 rókát lőttek.

ATHLETIKA.

Helyreigazítás. Lapunk múlt számába boszantó sajtóhiba csuszott. Az „Athletika“ rovatban Burián Gyula neve alatt az állott, hogy: a „M. A. C.“ és a „K. A. C.“ volt tagja, holott Burián e cluboknak ma is igen buzgó és tevékeny tagja s ezért sietünk a sajtóhibát helyreigazítani.

Torna- és vívó-club alakult Brassóban, tagjai a magyar intelligencia köréből kerültek ki. Remélhető, hogy az érdeklődés az egyesület iránt méltó lesz a szép célhoz, melyet maga elé tűzött. Elnökül Harmath Lajos ügyvédet, alelnökkül Rombauer főreáliskolai igazgatót és Lázár nagykereskedőt választották meg.

Martinengő jubileuma. Martinengő, az ösmert pozsonyi vívómester az idén éri meg ötvenedik évét annak, hogy a vívómesteri pályára lépett. Tanítványai, közöttük az ország számos kitűnősége, elhatározták, hogy tiszteletére április végén fényes ünnepet rendeznek s azt fegyver-kiállításal kötik össze.

A „Magyar testgyakorlók Köre“ által létesítendő tornacsarnok-alap javára február 26-án, a IV—VII. kör termeiben testgyakorló-tánczvigalmat rendeztek. A bizottság tagjai voltak: Grünwald Bernát min. oszt. tanácsos elnök, Nemeti Tornyos István alelnök, Barna János ellenőr, Kövesy Jenő jegyző, Kohn Arnold pénztárnok, Berger Izso, Berger József, Berger Zsigmond, Dick Ernő Arnold, Donáth Sándor, Frank Manó, Kleinberger Sándor, Kollarz Károly, Kontur Gáza, Neustadt Sándor, Országh Imre, Steiner Hugó, Tóti Lajos, Urf Rezső, Willmann Zsigmond, rendező bizottsági tagok.

LÓ-SPORT.

Kopófalca és lónevelő Kolozsvárt. Az erdélyi arisztokraták, mint Kolozsvárról távirják, Wesselényi Béla b. elnökle alatt elhatározták, hogy kopófalcat és lónevelő állomást alapítanak Kolozsvárt és ezzel kapcsolatban parforce vadászatokot fognak rendezni. A kopófalca eddig negyvenötven irtak alá, de még több aláírás várható. A lónevelő állomás létesítésére a kormánytól segítyt kérnek.

A totalisateur adó Franciaországban. A lóversenyi fogadásokról szóló törvényjavaslatról szerkesztett kamarai bizottsági jelentést tegnap osztották ki a francia kamarában. A jelentés a totalisateur fogadások megengedését, de a bookmaker-intézmény teljes eltiltását javasolja. De a totalisateur-nyeremények után jelentékeny adó fizetendő jótékony célokra.

CSÓNÁKÁZÁS.

A nemzeti hajós-egylet tánczestélyét egészen zárt körben, de a lehető legszélesebb kedvvel febr. 16-án tartották meg a VI—VII. ker. körben. Az egylet törzsvendégeinek volt a találkozója és innen az a kellemes családiaság, mely a kedé-

lyeket a legderültebben hangolta, Negyven pár járta a négyeseket állandóan s a hölgyek csinos könyvalaku tánczrendet kaptak, melyen hajósaink zászlója díszlett.

LÖVÉSZET.

A budapesti lövészek mozgalma. A budapesti polgári lövész-egyesület közelebb tartja közgyűlését s a választási mozgalmak már megindultak. Több ülést tartottak a tagok, melyeken a lövészet iránt érdeklődő néhány új tagnak a választmányba választását határozták el. A választási névsort úgy igyekeznek összeállítani, hogy semmiféle jogos érzékenységet se sértsen: a választmányi tagok kétharmada budai s csak egy harmada pesti, miután az egyesület székhelye Budán van. Reméljük, hogy a választások teljes egyetértéssel fognak végbemenni s a derék egyesület ezennel még sikeresebb munkát fog végezni, mint eddig. Különös figyelmébe ajánljuk azonban az intéző köröknek, hogy támaszszák föl a sirjából az országos lövészbizottságot s ez által az egész ország területén adjanak nagyobb lendületet a lövészetnek.

Az idei monacoi lö-versenyekben is résztvett Eszterházy Mihály gróf, de ez évben kevesebb szerencsével, mint annak előtte.

Felolvasás. Az Országos Közegészségi Egyesületnek február 12-én tartott nyilvános ülésén dr. Lechner Károly tanár előadást tartott ily czimmel: A testgyakorlás befolyása szellemi működéseinkre.

X. A „Hungaria“ magyar gavallér öltöny, melyet Péntek szabómester Tibélynél a váci-utcában készített, a jó izlőszű szabómunkák egyik legtükéletesebbje. Sportsmanjaink jól tennék, ha a magyarságot egyenruháikban is elárulnák s erre legalkalmasabb Péntek találmánya, a „Hungaria öltöny“. Péntek e ruhával nemesak Magyarországon, de a külföldön is hódít s különösen Párisból sok megrendelést kap egyéb szabómunkákra is. Az internationalis vasuti egyetnek is szállítója s kitűnő munkája és versenyképes árai által tűnik ki. „Hungaria“ öltönye Tibély váci-utcai üzletében megtekinthető s látható, hogy a magyaros stílt alkalmazni tudja, a nélkül, hogy a tulságos zsinórozás czifrává tenné.

MEGHIVÁS.

a „Pesti Magyar kereskedelmi Bank“.

49-ik rendes közgyűlésére

mely 1891. évi márczius hó 10-én délutáni 6 órakor a bank helyiségeiben megtartatni fog.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottságnak jelentése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozat, és a felmentés megszavazása.
3. Igazgatósági választások.
4. A felügyelő-bizottság választása.

Az alapszabályok 19., 20. és 21. §§-ai értelmében minden részvényes, kinek részvényei 3 hónappal a közgyűlés előtt a bank könyveiben nevére be vannak jegyezve, jogosítva van a közgyűlésben résztvenni, vagy magát meghatalmazott által helyettesíttetni, kinek azonban szintén részvényesnek kell lennie.

A szavazati jog érvényesítése céljából a részvények, szelvényekkel együtt, az alapszabályok 18. §-a értelmében folyó évi márczius hó 7-ig a bank értékpapír pénztárnál letenődök, hol is az 1876. évi XXXVII. t. cz. 198. §-a és az alapszabályaink 45. §-a értelmében a megvizsgált évi mérleg, a felügyelő-bizottság jelentésével együtt 8 nappal a közgyűlés előtt átvehető.

Budapest, 1891. február 23-án.

Az igazgatóság.

Cs. és királyi szabadalommal törvényesen védett minta.

HUNGARIA

gavallér-öltöny egyedüli feltalálója és készítője.

Fontos mindenkinek, ki elegánsan és jutányosan szeret öltözködni!

Polgári- és egyenruha-szabó

PÉNTÉK LAJOS

a m. kir. államvasutak és nemzetközi haló kocsik és európai expresszvonat-ja saszág szállítója.

BUDAPEST, Kerepesi-ut 79. szám

(központi pályaudvar közelében.)

Az általam feltalált „Hungaria“ öltönyre nézve, melynek ára nem magasabb a közönséges polgári öltönyök áránál, bővebb magyarázattal szívesen szolgálok, szintén bérmentve.

Hungaria sport-öltöny, mely nagyon elegáns.

Cs. és kir. tiszt urak és önkénytesek, szigoruan előírás szerint, a legjutányosabban felszereltetnek.

Hadastyán-és tűzoltó-, valamint minden itt elő nem sorolt intézetek és társulatok, polgári- és egyenruhájára feltűnő csinos kiállításban és olcsó árban elfogadtatnak. Tömeges megrendelésnél tetemes árkedvezmény, vidéki megrendeléseknél kérem a méretre figyelni.

Kivánatra mintát és árjegyzéket méretmintával és utasítással szívesen küldök bérmentve.

Minden létező
cigarettapa-
pirok között a
legtökélete-
sebb és felül-
mulhatlan

a
valódi francia

szivarkapapiros:
Le GLORIA

Joseph Bardou & Fils-től

Perpignan és Párisban.

60 nagy arany érem, 16 nagy díszokmány,
20 „Hors Concours“ okmány.

Hüvely-különlegességek: „Le Glória“ és
„Vrai Goudron“.

Kaphatók minden norinbergi és papír-nagykeres-
kedésben, valamint minden dohány és szivar-
tőzsdében.

„COLUMBUS“

legújabb korcsolya találmány

mely az 1890-iki bécsi gard. kiállításon nagy díszoklevéllel lett kitüntetve.

Árak:

Columbus) 20, 21, 22 cm h. lábra p. 7.50
korcsolya) 23, 24, 25 „ „ „ 8.—
korcsolya) 29—31 cmig „ „ „ 8.50
A hány centiméter hosszú a láb, ille-
leg a cipő, olyan
száma korcsolya
r-nak illeszkedik.

Achilles-csuklósíj { gyermeklábra 1. sz. párja } 1 frt 20
 női lábra 2. „ „
 férfi „ 3. „ „

5 másodperc alatt fel és lecsúszolható.

Rendel **Rohonczy G.** Budapest, Andrassy-ut 12
hető: Fiók: Bécs I. Kärntnerstr. 1.

SCHUNDA VENCZEL JÓZSEF

csász. és királyi szabad.
udvari hangszergyára.

a nagy. kir. operaház és a
nemzeti színház szállítja.

Vonó-, ütő-, réz- és fuvó-hangszerek
Saját találmányu javított és szab.

czimbalmok pedállal és a nélkül.

Allaga-féle czimbalom-iskola I. és II. rész, u. m. több
-áti-át is nálam jelent meg és kapható.

Hangszer-alkatrészek és hurok.

Budapest, magyar-utca 26. sz. (saját házában.)

JAEGER tanár

társulata.

Tulajdonos: Jordán Károly,

Egyedüli főraktára a valód!

normál-alsóruhaneműeknek

Benger W. fia bregenzi gyártmánya.

Budapest, IV. váczi-utca 30. szám.

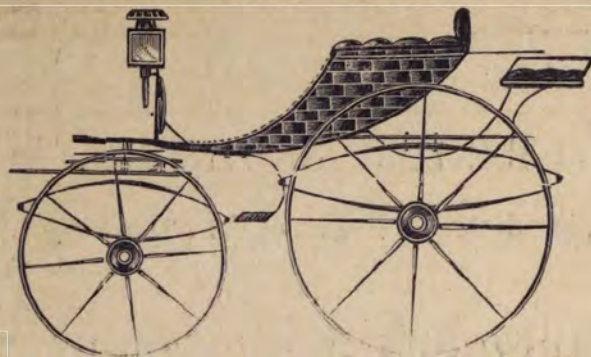
Férfi-, női- és gyermek-normál-alsóruhaneműek, gyapjú
szövetek vadász-gyapjú-mellények, valamint felsőru-
háknak mérték szerinti elkészítése saját műtermünkben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Zsigmondi Károly kőcsiggyártó

Imre-utca 7.

kívánatra árjegyzéket ingyen küld.

KARLSBADI

czipő-külön-

legességek.

**Kajári
Dezső**

Budapest, Dorottya-utca 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-czipő-árui

séta- és promenade-czipőket

a legolcsóbb árak mellett. — Különös figyelemmel

regatta-, velocipédező-, turista- és hegyász-
tornaczipőket, vadász csizmákat

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részére
ugymint **Legújabb openkát vagy boeskorokat,**

világos bőr- és gummitalpu czipőket

nagy választékban raktáron tart.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta-czipő szerint leggyorsab-
ban eszközöltetnek.

Eisenschiml és Wachtl,

Budapest, Erzsébet-tér 9.

GYÁR:

Bécs VII. Kaiserstr. 62.

Alapított 1856-ban.

Többszörösen kitüntetve.

Fényképészeti

készülékek.

Teljes felszerelés amateur pho-
tographusok számára.

Alapított

1850. évben.

Ő Felsége a király
legmagasabb személyes
elismerése!

Cs és kir. szab.

Minden verseny alkal-
mával legelső érmek-
kel kitüntetett

CHEMIAI-TECHNIKAI

laboratorium hektograf gummiárú

és

kautschuk bélyegzőgyár

erőműtani és véső műintézet

mindennemű irodai szükségletek gyára

vegyész **TINTNER J. E.** mérnök

A felséges kir. család több tagjának, ugyancsak a legma-
gasabb bel- és külhoni hatóságok, előjáróságok intéz-
tek stb. szállítója

Budapest, Kigyo-tér 2. szám.

Bécs, V., Krongasse 6. saját házában.

Salgó-Tarjáni

kőszénbánya - részvény-társulat

A t. cz. részvényesek az 1891. évi márczius 5-én d. e.
10 órakor irodai helyiségeinkben (V. József-tér 14., I.
emelet) tartandó

XXIII-ik rendes közgyűlésre

i-ztelettel meghívotnak.

N a p i r e n d :

1. Az igazgatóság évi jelentésének előterjesztése.
2. A felügyelő bizottság évi jelentésének előterjesztése.
2. Az 1890-ik évi mérleg előterjesztése, az osztalék meg-
állapítása és a felmentvény megadása.

A t. cz. részvényesek felkéretnek, miszerint rész-
vényeiket bezárólag febr. hó 25-én esti 6 óráig vagy a tár-
sulat központi pénztáránál Budapesten (V. József-tér 14),
vagy a cs. és kir. szab. ált. osztrák földhitelintézetnél
Bécsben elismervény mellett letéteményezni és az azokra szóló
szavazati jegyeket a társulat központi irodájában Budapesten
átvenni sziveskedjenek. A közgyűlésbe való bemenetkor a leté-
teményről szóló elismervény felmutatandó. Az alapszabályok
19. §-a értelmében 25 részvény egy szavazatra jogosítja a rész-
vényt. Minden részvényes csak 10 saját és 10 meghatalma-
zással átvett szavazattal birhat.

Az 1890. évi mérleg s az igazgatóság, valamint a fel-
ügyelő-bizottság jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal átvehe-
tők lesznek a t. cz. részvényesek által a társulat központi iro-
dájában.

Budapesten, 1891. évi febr. 5-én.

Az igazgatóság.

(Utánnymot nem díjaztatik).

Fritz A. és társa Budapest, Révay-utca 2.

Különlegesség: Prince of Wales férfi-övek.

Az összes sport-
nemekhez szük-
séges ruházati
cikk u. m.

verseny és training INGEK.

nadrágok, sapkák és cipők legna-
gyobb raktára.

Sigmund József

Budapest, IV. Városház-utca 2-4

LAWN TENNIS CZIPÓK.

Herbster Károly mechanikus

ajánlja, mint a világhírű
Hillman Herbert Coventry angol cég képviselője

„Premien Safety“-jét

golyókkal ellátott kormányzóval. A kerekekre alkal-
mazott kaucuk belül üres, minélfogva kellemes rajt
járni rossz utcákon és homokos talajon.

Kapható a legnagyobb varrogép- és velocipéd-
raktárban:

Budapest, Károly-körut 3.

Steiner Armin és Ferencz

érezárugyára

Budapest, VI. ker. ó-utca 2. sz.

Szállít mindenféle

érezöntési és préselési munkákat

a legjutányosabb áron.

Érmek. Versenydíjak. Egyleti jelvények.

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre 4

Egyes szám 20 k

Megjelen havonként
kétszer.

HÍRKÜLES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatalBudapest, Rökk-Szilárd
utca 4.Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az „Achilles” Sport-Egylet, az „Aradi Korcsolyázó-Egylet, a „Balaton-Egylet”, a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet”, a „Budapesti, hegyvidéki turista-Egylet”, a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet”, a Budapesti Torna-Egylet, a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet”, a „Debreczeni Torna-Egylet”, az „Egyetemi Athletikai Club”, „Első Magyar Vivő-Egylet”, az „Érsekújvári Vivő- és Torna-Egyesület”, a „Fertői Csónakázó-Társaság”, a „Győri Csónakázó-Egyesület”, a „Kassai Korcsolyázó-Egylet”, a „Kolozsvári Athletikai Club”, a „Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet”, a „Főv. Vivő-Club”, a „Körmendi Athletikai Club a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet”, a „Magyar-Ovári Torna- és Vivő-Egylet”, a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet”, a „Makói Torna-Egylet”, a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet”, a „Lévai Torna- és Vivő-Egylet”, a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet”, a „Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet”, a „Nagy-Bányai Korcsolyázó-Egylet”, a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet”, a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet”, a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet”, a „Nemzeti Hajós-Egylet”, a „Neptun Budapesti Evező-Egylet”, az „O-Becsei Kerékpár-Egyesület”, az „O-Budai Torna-Egylet”, a „Pécsi Athletikai Club”, a „Pozsonyi Hajós-Egylet”, a „Pozsonyi Torna-Egylet”, a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet”, a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet”, a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet”, a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club”, a „Soproni Korcsolyázó-Egylet”, a „Szabadkai torna-Egylet”, a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör”, a „Szegedi Csónakázó-Egylet”, a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet”, a „Szegedi Torna-Egylet”, a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet”, a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet”, a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet” és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycle) Egyesület”, a „Pápai korcsolya-egylet”, a „Torontál korcsolyázó és hajós-egylet”, „Szeged Ke-rékpár-egyesület”, „Sportkedvelők köre”, Veszprémi torna egylet”, „Tordai korcsolyázó-egylet”, „Budapesti Torna-Club”, „Zombolyaiathletikai club” a „Szászvárosi athletikai club”, a „Szolnoki korcsolyázó-egylet”

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

TORNA.

Kötélhúzás:

(Képpel.)

A mulatságos és erősítő testgyakorlatok közt kevés van olyan, mely annyira kedvelt volna kis és nagy fiuk, sőt öregek előtt is, mint a kötékhúzás. — Általános testerősítő hatása pedig példátlan. A derék, a kar és láb izmait egyformán erősíti. Igen örültünk, mikor az országos tanulói verseny programjában e sporttal is találkozunk; csak azt sajnáljuk, hogy csak a két első osztály vehet benne részt, s ez is csak, mint játékokban s nem mint versenyben.

A kötékhúzás pedig igen alkalmas volna az osztályok egymással való versenyéül. Mondatnék ki, hogy minden osztályból 10—10 vehetne részt s megállapítható volna, hogy az ország mely iskoláinak osztályai a legerősebbek.

A kötékhúzás szabályai a következők: 1. A köté középe megjelöltetik. 2. A földre 3—4 mt. távolságra két léczet kell verni, s a köté középe e két lécz közti hely fölébe tetetik. 3. A versenyzők egyenlő számban felállnak a köté jobb és baloldalára, egymástól egy lépés távolra. 4. A földre szabad lyukat vágni a láb helyének. 5. A kötelet „fogás” vezérszóra a megjelölt fogással megfogják. 5. Mindaddig szögállásban maradnak, míg a „rajta” vezérszót nem hallják. Erre kezdődik a húzás. Lehet úgy is húzni, hogy a „rajta”-ra kapják fel és húz-

zák a kötelet. 6. A győztes fél az, melyik a köté középet a maga oldalán levő léczig húzta. Ha csak egy lécz van levezve, úgy eddig kell az ellenfelet húzni. 7. „Elég” vezérszóra szögállásba kell állni és a kötelet a földre tenni. 8. A verseny 3 vagy 5 mérkőzés után dől el, mikor is a többször győztes fél a nyertes. 9. Húzás közben a kötelet csak annak szabad elereszteni, a ki elesik.

A kötékhúzás fajtái: Halász húzásnak a rendes szembe állásnál a két kézzel való húzást nevezzük, (Ez elnevezéseket nem állítjuk általánosoknak, de szeretnők, ha azokká válnának.) Hajós húzásnak nevezzük azon

húzást, mely-nél a vetelkedők egymásnak háttal állva, (a nagyobbak a közep felé) a kötelet a vállukon tartva, húzzák. Ezen verseny-módnál, mihelyt az egyik fél a kötelet a vállánál leereszti és visszafordul, vesztes

lesz. Az athléta húzás ugyan így történik, csak hogy a kötelet nyújtott kézzel a fejfölött tartásák. A halász húzásnál vett felállásból lehet fellábon félkézzel is rendezni a kötékhúzást.

A kapaszkodó húzásnál az ellenfelek háttal állván egymásnak, a kötelet lábuk közé véve, elől fogják meg és előre hajolva húzzák. Nagyobb fiuk a húzár-húzást is gyakorolhatják, egymás hátán ülve vetekedvén.

Nagyon szeretőök, ha az országos versenyben a kötékhúzás, mint verseny lenne felvéve, mert tudjuk, hogy a közönség is nagyon érdeklődnek iránta. Képünk is híven visszaadja egy ily verseny érdekességét.

Magyar tanulók országos tornaversenyei.

(Május 17. és 18.)

A tanulók előkészítése az országos tornaversenyekre.

A megvalósulás komoly pillanatai előtt szükségesnek vélem az országos versenyeken való sikeres résztvétel elősegítése céljából pár tanácssal szolgálni az ezek iránt érdeklődőknek.

Az őszinte öröm mellett, mely minden igaz barátját a testgyakorlásnak elfogta akkor, midőn a „Herkules” által oly nehezen kiküzdött reformokat az első, s így természet-szerűleg kétszerte fontosabb országos sportversenyeken keresztül látni, nem lehet elzárkózni azon aggodalomtól, vajjon szakértelem hiány, avagy rossz indulatú szándék miatt nem fogják-e balul kiütni, az eddig ismeretlen, vagy legalább is nem eléggé kultivált versenyek, a mitől pedig a legnagyobb éberséggel kell óvakodnunk akkor, midőn szakítva a régi czopffel, valahára a helyes útra tértünk a testedzés terén. Ne adjunk fegyvert a német „pedans torna-rendszer” vaskalaposai kezébe.

Egyik nagy tromfja volt minden vitakozás alkalmával a tornatanároknak a versenyekre való szakszerű előkészítés (training) elleni érv, mely, nézetük szerint, az általános és egyöntetű testedzés hátrányára sőt az egészségre feltétlenül káros volna; és ennek igazolására felhoznak példákat egyes vigyázatlanságból, vagy felületese orvosi vizsgálatból eredő balesetekről. Pedig ép az úgynevezett helyesen keresztül vitt training az, mely kizár minden balesetet, mely képesse teszi az egyént arra, hogy fusson síkpályán, vagy gátokon és akadályokon keresztül összes fizikai erejének végmégfeszítésével is, pár percznyi nyugodt mozgás és egészséges ruházódás után üdén és ismét teljes ép erővel léphessen a küzdőterre.

Hogy mi a training szigorúan véve, és mily életmódot és testi munkát kell végezni az egyéni természethez lehetőleg alkalmazkodó étkezés mellett — ezt lapunk már évekként elölről és többször is megírta, e soroknak jelenleg nem lehet feladata ezt ismételni, elégségesnek tartom tornatanáraink, egyleti művezetőink, általában a versenyre készülők felügyeletével, vezetésével megbízottaknak általában felhívni figyelmét az alábbiakra.

A rendszeres és a testképzés általános elveit felölelő évi tanítástól eltérve, a versenyekre való előkészítés ne tartson tovább 6 hétnél, de négy szükséges, hogy jó eredményre lehessen kilátás. A most kitűzött versenyekre azonban training nélkül is mehetnek a fiúk, oly kis méretűek. Az étkezés ez idő alatt felnőtt-knél lehet szigorított, vagyis az elzsirosodás és hájasodás és így a lustaság és tunyaság előmozdítójául tekinthető tézstanneműek kerülése, a testnek felesleges anyagcserét okozó izgató, tehát gyengítő szeszes italok és fűszeres ételek a lehetőleg redukálándók, a testnek nyugodt kipihenése a szellemi munka után vagy előtti fizikai teendők, mely lehetőleg felölelje a versénymet is, melyben részt akarnak venni; fiatalabb serdülő fiúknál őrizkedni kell különösen az étvágyára oly jó hatással levő training alatt a mértéktelen étkezéstől, és a túlságos fizikai munkától, a melyet azonban lehetőleg mindig szabadban kell végezni; azért is, hogy a szabad levegőn való mentől huzamosabb idő feltétlenül jól hat egész szervezetre, de meg hozzászoktatja tudónkat az erős mozgás alkalmával is veszély nélkül belelélegzeni a talán eleinte hidegnek tetsző levegőt.

A versenyeken csakis orvosilag jól megvizsgált, tel-

jesen ép, belső szervezete egyének vehetnek részt, mert nem ilyenekkel állhatunk be azon balesetek, melyeket az athletika rovasára írunk fel. Gyengébb szervezettűek is résztvehetnek kisebb erőfeszítéssel a gyakorlatokban, sőt ezt tenni szükséges is egészségük érdekében, de mint mindenben, a testgyakorlásban is óvakodni kell a gyengéknek a túlságtól. Orvosi engedélyt nyervén az előkészítésre, felügyelet alatt kezdje meg munkáját a jelölt, és lehetőleg naponként végezze azt, fussa be sík vagy gátakkal és akadályokkal berakott pályáját egyszer, kétszer, eleintén mérsékelt erőfeszítéssel úgy, hogy a célpontot nem végkép kimerülve érje be; naponként erősítse rohamát, de úgy, hogy ereje és sebessége ne veszszen el a futam elején, inkább a cél előtt fokozza azt; rövidebb távolságra egész 240 yardig lehet a versenyképességet annyira fokozni, hogy az indulástól a célig egyforma és a legnagyobb sebességgel futhat, ezt elérni legyen a cél a trainingnél, ez esetben nem állhatnak be lélegzési nehézségek, sem a testnek kimerülése folytán elbágyadás a kisebb gátnál sem a felbukás. Az indításhoz éber figyelemmel kell lenni az indítási jelre, melynek meghallása utáni gyors kiugrás egyike a legnehezebbeknek, ezt begyakorolni kell többször is napjában a nélkül, hogy magát a távot befutná. Zászló lendítés, pisztolylövés (a versenyzők háta mögött), vagy „egy, kettő, három”-ig való számlálás szokott e jelül szolgálni; a pályának befutását semmi esetre sem szabad nehéz ruhákban végezni, úgy hogy ez alkalommal megizzadva kitegyük magunkat a hűlés által okozott nagyobb bajoknak; a testgyakorláshoz való öltözetre, legjobb a felső ruhákat (kabát, mellény, kalap) letenni s így végezni a munkát, melyet azonban rögtön az egyszeri futás után is fel kell venni, s így védve a hidegtől lassabb és lassabb tempóban járva, kell lehúteni testünket. Őrizkedni kell az erősebb mozgás utáni hideg italoktól, úgy szintén az étkezés utáni és előtti fizikai munkától. Jó eleinte az egyenkénti kiképzés, nehogy elvesztse egyik vagy másik jelölt kedvét a további munkától, látva a túlszárnyaltatását; de később nem árt az együttes működés.

Az előkészítés tartama alatt csak ép egészségben szabad munkánkat folytatni, netalán fellépő kisebb gyengélkedés, nátha, gyomorbaj, fejfájás s egyéb ily félekkel nem szabad folytatni azt, egy-két nap elvesztése nem fog oly bajt előidézni erőnk elvesztésében, mint a beteges állapotban tett megerőltetés.

Jövő számunkban elővesszük pontról-pontra az egyes verseny-számokat s mindegyikre szolgáunk részletes utasításokkal.

Porzsolt Benő.

*

Az orsz. tornaversenyek rendező-bizottsága.

Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter kinevezte az országos tornaversenyek rendező-bizottságát s e bizottságba a „Herkules” mindkét szerkesztőjét, Porzsolt Jenőt és Kálmánt is kinevezte. Lapunk szerkesztői a minisztertől következő okmányt kapták:

A Magyar Tanulók folyó évi május hó 17-én és 18-án tartandó Országos Tornaversenyével kapcsolatos összes rendezési teendők intézésére elnökletem, vagy akadályoztatásom esetére helyettesem elnöklete alatt egy központi végrehajtó bizottságot találtam kinevezendőnek

E bizottság feladataihoz tartozik:

A résztvevőket számba venni és nyilvántartani, a felutazási módokat megállapítani, a tanulóknak s a velők felutazó

felügyelő tanároknak a fővárosban való fogadásáról, kalauzolásáról, elszállásolásáról és ételmezéséről az illető tényezőkkel való közvetlen érintkezés útján gondoskodni, a versenytért a résztvevők számára képest megválasztani, a versenydíjakat megállapítani és osztályozni, a versenybírósgot megalakítani, az egyes tanintézeteknek a szükséges részletes utasításokat és felvilágosításokat megadni, azon testületekkel, melyeknek ünnepei a tanulók tornaversenyével időben netán egybeesnének, közvetlenül tárgyalni, oly ügyekben, melyek hatósági rendelkezést igényelnek, nekem javaslatot tenni, illetőleg intézkedésmet, kikérni, s általában a kivitel összes részleteit működése körébe bevonni.

E bizottság fel van jogosítva magát, a felmerülő szükséghez képest, kivált az albizottsági ülésekben külső tagokkal kiegészíteni.

Midőn Tekintetességedet e bizottság tagjává kinevezem egyúttal azon meggyőződésnek adok kifejezést, hogy a kiszabott teendőket teljesíteni, a nyert megbízásokban eljárni s általában a célul tűzött fontos ügy érdekében minden lehető megtenni szíves leend.

Budapest, 1891. évi február hó 27-én.

Gf. Csáky.

Hasonló iratot kaptak a bizottság többi tagjai. A bizottság elnöke Csáky gf. illetve helyettese: Berzeviczy Albert államtitkár, a ki tulajdonképen az egész részletes reform-munkát végzi.

A miniszter a bizottság alelnökévé Hegedüs Sándor országgyűlési képviselőt nevezte ki. A bizottság tagjaivá egyidejűleg kineveztettek a következők: a közoktatásügyi minisztérium részéről dr. Fináczy Ernő gymnasium igazgató és Suppan Vilmos tanítóképző intézeti igazgató, a főváros részéről Gerlóczy Károly alpolgármester, Alkér Gusztáv és Kun Gyula tanácsosok; az országos közegészségügyi egyesület részéről: Fodor József és Dollinger Gyula egyetemi tanárok és Téry Ödön miniszteri fogalmazó; a nemzeti tornaegylet részéről: Bernáth Béla országgyűlési képviselő és Bockelberg Ernő művezető; a budai torna-egylet részéről Jenny Antal elnök és Zsinigor M. művezető; a budapesti atletikai klub részéről dr. Gerenday György alelnök; továbbá Krenedics Gyula, mint a magyarországi torna-egyletek szövetségének titkára, dr. Lutter Nándor tankerületi főigazgató, dr. Verédy Károly kir. tanfelügyelő, *Porzolt* Kálmán, mint a sajtó képviselője, Czédlács Lajos, Oberolly János *Porzolt* Jenő és Szafka Manó tornatanítók. Ezeken kívül Csáky Albin gr. felkérte a honvédelmi és a kereskedelemügyi minisztereket is, hogy minisztériumaikból egy-egy tagot a bizottságba leendő kinevezés végett ajánljanak s intézkedett, hogy a főiskolai ifjuság által esetleg alakítandó bizottságból is két tag annak idején a bizottságba behívassék. A végrehajtó bizottság ülésein a szükséghez képest részt fognak venni a közoktatásügyi minisztérium referensei is.

A budapesti egyetemi ifjuság f. hó 12-én ülést tartott s ezen a rendező bizottságba Dáni Nándort és Kallits Pétert ajánlotta,

*

Lapunk szerkesztői a rendező bizottság tagjai lévén a „Herkules” szerkesztősége készséggel szolgál felvilágosítással mindennemű tudakozódásra.

*

Ruházkodás az orsz. tornaversenyeken.

A tornaversenyek enqueteje — mint már említettük — azt az óhaját fejezte ki, hogy egyes tanintézetek

növendékei egyforma ingben és sapkában jelenjenek meg. További meghatározásba azonban nem bocsátkozhatott s azt a rendező bizottságra bízta. E bizottsághoz a napokban Sigmund József általunk is ismert budapesti kereskedő ajánlatot nyújtott be rendkívül leszállított árjegyzékkel. Beadványát elküldvén lapunknak is, itt közöljük:

A magyar tanulók országos tornaversenye tekintetes rendező bizottságának.

Alulírott budapesti kereskedő cég, mint hazánk egyedüli sport egyenruházati cikkek speciális nagy raktárosa, a pünkösdi ünnepeken rendezendő országos versenyekhez az összes intézetek által szükségellendő egyenruházati cikkek beszerzésére ajánlom kész szolgáltatomat.

Eddigél a torna-iskolák elfogadott egyenruhája a vörös flanel ing volt, a melyet az 1888-iki aradi tornász kongresszus elejtett, s helyébe a Jäger tanár-féle normál gypju ingekhez hasonló pamut inget fogadott el.

Tudomásom szerint jelenleg általánosan sem a régebbi, sem az újabb ing nincs elfogadva, s a tornaversenyen résztvevő egyletek és intézetek növendékei saját választott színű egyenruhájokban kívánnak megjelenni.

Ezen nagyszerű, első országos tornaverseny külső fényét és külső képét szép és izlésteljes egyenruházat által legjobb tehetségemmel és szerény szakismeretemmél én is emelni kívánom, s eltekintve minden anyagi érdektől, kizárólag az előállítás költségén ajánlom az alant közlött árjegyzék szerinti cikkeimet.

Az egyenruházathoz a legalkalmasabb az árjegyzékben felsorolt 6-ik osztályú tricót ing, melynek egyedüli hibája a magasabb ár. Az olcsóbb árú ingeket 5—6-nál több színekombinációban készíteni nem igen lehet, míg a 6-ik osztályú inget akár 150 különféle, könnyen megkülönböztethető színekombinációban készíthettem.

Mennyire szép képet nyújtana a körülbelül 10.000 nyi tornász-sereg, mindegyik csapat külön felismerhető színekkel egyenruházva, azt fejtegetni fölösleges.

Olyan intézetekben, a hol a 6-ik osztályú ing beszerzése anyagi akadályokba ütközik, ajánlom az olcsó ingeket.

A sapkákat és öveket lehet mindegyféle színekben változtatva összeállítani.

Habár még 70 napi idő van a verseny napjaig máris szükséges az egyenruházat dolgában véglegesen megállapodni. Raktárom elég gazdag ugyan, s szép számú résztvevőt egyenruhával elláthatok, de mivel a résztvevők száma roppant nagynak ígérkezik és számos intézet leszen különböző színekkel képviselve, a gyártás érdeke megkívánja, hogy hamarosan értesüljek mire és mennyire leszen szükség.

Nagyon örvendének, ha a tekintetes rendező bizottság szerény ajánlatomat elfogadni kegyeskednék s engemet az érdekelt intézeteknek és egyleteknek ajánlani, hogy én sok éveken át szerzett tapasztalataimat és szakismereteimet az első nagy országos tornaversenyen érvényre emelhessem.

Budapest, 1891. márczius hó 7-én, a tekintetes rendező bizottság kész szolgálja

Sigmund József.

Arjegyzék.

Tricot-ingek rövid ujjal	A középiskolák I–IV. oszt. növédekének		
	A középiskolák V–VIII. osztálybeli növédekének	Egyet., hallgatók, tornászöv., tornaegyl., stb. klubok, sport- egyletek tagjai számára	
1. osztály. tiszta fehér, vörös-fehér, kék-fehér csikú tricot-ing II. minőség darabja	–.35	–.45	–.50
2. osztály. egyszínű vörös vagy egyszínű kék II. minőség, avagy kék, vörös csikos tricot-ing darabja	–.42	–.52	–.58
3. osztály. fehér tricot-ing rövid ujjal I. minőség darabja	–.45	–.55	–.65
4. osztály. fehér-vörös- vagy fehér-kék csikú tricot-ing rövid ujjal I. minőség darabja	–.50	–.65	–.75
5. osztály. egyszínű vörös vagy egyszínű kék, avagy vörös-kék csikú tricot-ing I. minőség darabja	–.55	–.70	–.82
6. osztály. egész finom tricot-ingek bármilyen szín combinatióban rövid ujjal darabja	1.20	1.55	1.80
vörös flanell-ing (a régi tornász-egyenruha) darabja	1.40	1.75	2.—
színes flanell ing divatos angol flanellből darabja	1.75	2.—	2.25
az 1888-iki aradi congressus által megállapított torna-ing lehajtó gullérral (Jaeger tanár-féle) vastagabb darabja	1.15	1.20	1.30
ugyanaz vékonyabb darabja	1.40	1.55	1.65

Sapkák minden combinatióban darabja 30, 35, 40, 50, 60 kr., 1 frt.

Tornász-övek (Écharpe-ok) 40 krtól 1 frtig.

Övek hevederből szíjjal vagy csattal 75 krtól 1.80 krig. Tornaczipők vitorlavászon erős kender-talp olcsó minőség 65 krtól 75 krig.

Tornaczipők vitorlavászon kender heveder-talp 1.— frt

Zászlók szállítását kívánatra elfogadom.

Sigmund József.

Készülődés a tornaversenyekre. A pünkösdi tornaversenyekre úgy a fővárosban mint a vidéki iskolákban már nagyban folynak az előkészületek. A főváros középiskoláiban már a versenyekben részt venni kívánó tanulók jelentkeztek tornatanáraiknál s a résztvevők száma a jövő hét folyamán meg lesz állapítható. Szabadkáról Vermes Lajos a híres sportsmann vezetéke alatt 40–50 tanuló fog feljönni. A nagyváradi főgymnasiumnál eddig 64 diák jelentkezett, ezeket Rátkay József vezeti, ki ép oly buzga ommal fārad a fiuk előkészítésén, mint a fōlszállításukra szükséges pénz összegyűjtésén. A kolozsvári egyetemről eddig 22-en jelentkeztek. Körnőczbánya város képviselőtestülete az ottani reāliskola ama tanulóinak, a kik a torna-versenyen részt vesznek, 50 frtnyi segélypénzt szavazott meg.

LÖVÉS ZET.

Budapesti polgári lövészegyesület.

(Főlhívás a lövészekhez.)

Reform-szellem hatja át az egész magyar közvéleményt, nem csoda tehát, ha megérzik, annak hatása Budapest egyik legrégibb testületén a lövészegyesületen is. Új élet pezsdül a régi társaságban, új vér kering a petyhüdt tagokban, új eszmék izgatják föl a kedélyeket s új szellem lelkesít. Magyarország eddig vajmi kevés fogalommal birt arról, hogy kicsoda tulajdonképen a lövészet. Sőt tán még a lövészek nagy része sem tudja ma sem. Azt hiszik, hogy egy pár „nyárspolgár“ vasárnapi szórakozása s mélyebb jelentősége és magasztosabb hivatása nincs is.

Németországba kellett Szávost Alphonznak kivinni a magyar lövészeket, hogy megtudják, mi is az a lövészet? S a kik künn voltak, láthatták, hogy mily fontos tényező az a német nemzet társadalmi életében, politikájában és hadseregében. És rá gondolhattak, hogy Magyarországon is ilyen tényezővé lehetne és kellene is tenni a lövészetet.

Tényező a társadalmi életben, mert összeforrasztja a különböző társadalmi osztályokat.

Tényező a politikában, mert fejleszt a nemzeti szellemet és a politikai összetartozandóság, az államegyeség érzetét.

Tényező a véderőben, mert a hadsereg számára kitűnő lövészeket nevel.

S bármily elismeréssel adózunk a magyar lövészegyesületek irányában, azt az igazságot el nem tagadhatják, hogy e hármas feladatuknak nem feleltek meg úgy, mint kellett volna.

Az a reform-szellem azonban, mely a bpesti polgári lövészegyesületben föltámadt, sőt a szabadelvű reformpárt megalakulásában már testet is öltött, biztos reményt nyújt arra, hogy a tekintélyes egyesület vezére lesz egy országos mozgalomnak, mely a magyar lövészetet megérdemelt magas színvonalra fogja emelni.

Az egyesület közgyűlése márczius 22-ikén lesz. Legyen itt jelen a lövészet minden barátja s hasson közre, hogy a föllobbant lelkesedés, a föltámadt reform-szellem diadalt arasson.

Lövészmozgalmak. A budapesti polgári lövészegyesület 22-iki közgyűlése előreláthatólag igen érdekes lesz. Az egyesület több tekintélyes tagja és tisztviselője ugyanis a nagyobb arányú és sikeresebb működés lehetővé tétele céljából a választmányba új elemeknek bevitelét óhajtják s e célból már számos ülés és értekezlet tartatott. Már mult számunkban említettük, hogy a régi tagok és a budalák jogos igényeinek kimelésével egy választási jegyzéket állítottak össze, melyből a régiek közül csak azok töröltek, kik az egylet iránt nem nyígyon érdeklődtek. E jegyzék azonban nem ment — sajnos! — egyhangulag keresztül, a mivel az akadekoskodók csak azt érték el, hogy most már még radikálisabb névsorváltozással fognak előállani a reformerek. Hāla Szávost Alphonz helyettes főlövészmaster, Némai Antal, Ditrich Emil lovag, Gabriányi Sānuel, Mihályi Ferencz, Wollák Soma, Grund Vilmos, Lakos Lajos, Andretty Anselm, Ullmann József s még mások buzgó működésének, megalakult a szabadelvű reform-párt, mely új aerāt fog teremteni az egyesületben. Nem szolgál e párt személyes érdekeket és így nem is üldöz személyeket Eszméket szolgál s az eszmék-

ben leli célját és eszközeit. A ki e párt ellen van, az a reformok ellen van, de a reform-szellem ellenállhatatlan erővel hódít, a ki eléje áll, azt elsöpri.

A „szombatosok”. Így nevezhetjük el azt a kedélyes felekezetet, melyet Péter Szávost az István főherceghez címzett templomban alapított. E felekezet heti szertartásai szombatonként egyre élénkebbekké lesznek, számos koncert-darab és szónoklat fűszerezi őket. Február 28-án 120-an voltak jelen s köztük 36 hölgy, f. hó 7-én százon felül voltak. Az utóbbi estély azért is érdekes, mert ekkor alakult meg a liberális reform-párt 21 tagú végrehajtó-bizottsága ekkor küldetett ki. Dittrich Emil s még számosan sikerült beszédekben üdvözölték a reform-párt megalakulását s annak vezérét Szávost Alphonzot.

KOROSOLYÁZÁS.

Budapesti korcsolyázó-egylet.

A „Budapesti korcsolyázó-egylet” választmánya büszkén tekinthet vissza hatalmas jégsaisonjára; tagjainak száma a harmadfél hónapig tartott korcsolyázás alatt a négyezret meghaladta, és az elite korcsolyázók ezen nagy tömegében főrangú, gentry, polgári és új nemes osztályaink leggazdagabb és legszebb képviselői jól eső egyetértéssel hódoltak a korcsolyázás legegészségesebb és legdivatosabb sportjának. A választmány tagjai között legbuzgóbb rendezők voltak Stuller László igazgató, Hegedűs és Maurer igazgató-helyettesek, Jankovits István, Rohonczy Gedeon, Darányi Kálmán, Quencher, Lisznyay D. Tihamér v. tagok; különösen Maurer urnak lekötő szívesége és odaadó működéséért mondunk — mi a legkésőbbi órák „jeges medvéi” (mükorcsolyázók) — őszinte köszönetet, hogy a villanyfényt igen sokszor este 8-ig is rendelkezésünkre bocsájtotta, mely bölcs intézkedésével igen nagy mérvben elősegítette azt, hogy ifjabb generatióknak nemcsak a jégteni udvarlásban, de a szigorú versenyeket megelőző komoly trainingben is gyakorolhatta magát. Hogy pedig a választmány a minden tekintetben sikerült korcsolya-versenyt rendezte és verseny-tiszteletdíjakul százakba kerülő műtárgyakat adott, ezzel a szunnyadó versenyerőket új életre gerjesztette és megvetette alapját az országos korcsolya-versenyeknek; melyek ha — előre láthatólag — kormány- és bizonyára fővárosi segélyben is fognak részeseink: úgy fővárosi mint országos korcsolya-sportunkat a rég kívánt nyugat-európai verseny-niveaújára fogják emelni és a hazai ifjúság megizmosítására az országos atléta és tornaversenyekkel karöltve fog hatalmasan közreműködni.

Nagyon érdekes az a szelid harc, mely a „Jackson Haynes-Frey Lipót”-féle spirálisták és a hatalmasabb lendületeket szerető walzer-tánczolóok között egyrészt; másrészt a bécsi „Diamantidi-Engelman”-féle helyben figurázók (rebéisták, paragrafus csinálók) között folyik. A legélénkebb örömmel konstátálhatom, hogy mindkét tábor óriásit haladott, mindegyik vonalon folyik a toborzás, tisztulnak az eszmék, győz a nyugodt, elegáns tartás és lassan-lassan kipusztul a „Coulissen reiserei” az esellen és erőltetett régi figuránsok hada. (Ez utóbbiaknak kipusztítását genialisabb imitatorjaink, dr. Cherny és Erlich nagy mérvben elősegítették.)

Korcsolyázónőink a Jacksen, Christina és Adi walzerekkel valóságos állandó jégbált élvezhettek; kár hogy egynéhány costume-ös tánczosunk — az aesthetika rovására — behozták, hogy tánczosnőiket az ütemek alatt feldobálják, légbe kapdossák. Ez igen chices lehet vas-

golyókkal, de nem a mi „édes sulyainkkal.” Hisz még a parquette-en is csak a sima táncz a mi elegáns!

A walzer-tánczosnők pedig most már 100-val versenyeznek, és roppant gyorsan tanulnak; vigyáznunk kell a jövő generáció széptani praeparatiójánál! Gazdag egyetünk buzgó választmánya a jégtánczok legszabadabb kifejlődése érdekében a központi bekerített pályát állandó jó állapotban tartotta, gondoskodott kitűnő katonai zenéről és a pausák alatt igen jó buffetról. Csak egy kérdéssel küzdött meg nehezen, az immár szűkké lett csarnok miként leendő megnagyobbításával. Hát ez nehéz kérdés, pedig jövőre meg kell oldani, akár az előresz beüvegeztetésével, akár egy toldalék építkezéssel. Én azt hiszem, az előbbi legolcsóbb lenne és ezzel nyernénk egy hatalmas étkező helyiséget és az ezrek által sóvárogva várt „Eis Costume-Fest”-nek legnagyobb nehézsége is meg lenne oldva.

Dr. Busbach Péter országgyűlési képviselő úr, a szeretett egyleti elnök — ily buzgó választmány élén — a mint eddig is minden akadályt le tudott győzni, úgy a tagok kényelmére bizonyára ezen ügyben is közmegelegedéssé megoldást fog találni. A kedves viszontlátásra a jövő sasonban.

Porzsolt Gyula.

A „Columbus” kérdés. Rohonczy Gedeon országgyűlési képviselő úr (az elegáns „jég apa”) valóságos korcsolya forradalmat inaurálta az ő genialis „Columbusával”; még duzzognak és morognak a vén Halifax, Austria, Jackson és Excelsior hadak, erősen tartogatják kopott nehéz aczélsíkjait, — de kénytelenek meghajolni könnyű, szétszedhető, jobb aczélnak és elegánsabb termelű ellenfelük előtt. A mióta a Columbussal korcsolyázok, egészen új világ nyílt meg előttem. Mily könnyedséggel siklok át a legnehezebb spirálok, élváltásokon és Walzer ütemeken! és mennyivel biztosabbnak érzem magamat az én merész hátsó ívezéseimben! hogyan lehet ezekben a kéjes futásokba feküdni, minden hátsó vágásnál a jéget legyinthetvén kezeimmel. Mi ennek az oka? mért szeretem és becsülöm tehát én többre a Columbust? mily egyszerű rá a válasz: mert a Columbus keskenyebb éllel bír és kevésbé van hátul felhajlva és mert első rangú jó aczélnak fut teljesen biztos erősítés mellett. Ellenfeleim azt hozzák fel, hogy a Columbus aczél gombjait magába záró cipő talp aczél zárának lemezei, valamint az ezeket összefogó „rózsza csavar” meg-meglazulnak és a Jacksonnál elért biztonság nem éretett el? Csalódások vigjáléka! Csak jó kéz kell a lesrőfoláshoz és nem „kaszírozott” komisz talp az ércz lukához és meg van a teljes biztonság. Bécsi jeges excursióim alatt mily jól esett a szétszedhető Columbust téli kábatombban észrevétlenül elrejtennem, tessék ezt tenni az állandóan cipőre srófolt nehéz Jacksonnal! Hiába, a Columbusé a jövő! Szívvel kívánom, hogy rokonszenves feltalálója, mint jó magyar ember idővel palotát építhessen belőle.

Jules.

ATHLETIKA.

Fodor Károly műgyetemi vívómester Koronaherceg utczai legnagyobb vívótermében f. é. márcz. 22-én (virágvasárnapon) felolvasással kapcsolatos házi viadalt rendez, (jótékony célra — entréval!) A felolvasást Dr. Kenedi Géza. a „Pesti Hírlap” rokonszenves szerkesztője, maga is jeles vívó és párbaj író fogja tartani. Az érdekes műsorból: commandó-vívást, kardvívás iskolát, (Fodor és két segéd mestere vezetésével), tör assout (egy olasz gentleman részvétele mellett), kardvívás versenyt, a Párbaj-imitációt és a kard ütőketet — a nagy maskokon hóllyagókkal — és a tiszteltbíjaknak szép hölgyek által törtéző kiosztását emelem ki. A Jury Elnöke Gajári Ödön országgyűlési képviselő. Jury tagok: Szunyogh Szabolcs és Dániel Gábor orsz. gyűl. képviselők. Barátosi Porzsolt Gyula és Balogh Bódog. Viadal alatt zene, viadal után banquette.

Szerkesztői üzenetek.

•Torontoi korcsolyázó és hajós-egylet. Egy kis türelmet kérünk; jelentésüket legközelebb közöljük. — Gidró Gergely (Kolozsvar) kimutatásokat közöljük; csak nem volt terünk. — •Egy tornatanár. Ajánlatát intézte egyenesen a kultus miniszterhez.

Magyar jelzálog-hitelbank.

Hirdetmény.

A Magyar jelzálog-hitelbank t. cz. részvényesei az 1891. márczius hó 28-ik napján délelőtti 11 órakor a bank helyiségeiben (V. Erzsébettér 9. sz. a.) tartandó

XXII. rendes közgyűlésre

ezenel tisztelettel meghívata.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
2. Az 1890. évi mérleg előterjesztése és a fölmentvény megadása.
3. Határozathozatal a tiszta nyereség hovaforrása iránt.
4. Alapszabályok módosítása.
5. Igazgatóság választása.

A részvények letehetők:

Budapest: a bank főpénztáránál (V. Erzsébettér 9. sz. a.)
és a Magyar leszámítoló és pénzváltó banknál.
Bécsben: az Union banknál

Az igazgatóság.

Alapszabályok kivonata.

20. §. 10 teljesen befizetett részvény vagy 27 részvényjegy tulajdona egy szavazatra jogosít.

21. §. Részvényesek, kik szavazó jogukkal élni akarnak, kötelesek a közgyűlés összeülése előtt legalább 8 nappal, részvényeiket tértívénnyel melletti leteleményezni.

A leteleményezés a bank pénztáránál, vagy más, a hírlapokban kijelölt helyeken eszközölendő.

22. §. A szavazó jog személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolható. Meghatalmazás csak részvényesnek adható.

Testületek, intézetek és kereskedelmi cégek, továbbá nők és kiskorúak a közgyűlés törvényes képviselőjük által vehetnek részt, ha azok különben részvényesek nem volnának is.

Azoknak, kik szavazó jogukat igazolták, a részvények és az utalások járó szavazatok számának megjelölésével ellátott igazoló jegyek adatnak ki.

A részvények a részvényes által sajátkezűleg aláírandó jegyzékbe, számszerű sorrendben és pedig a Magyar jelzáloghitelbanknál egy, minden egyéb letelehelyen két példányon bejegyzendők.

A letevő a letevő részvényekről tértívénnyel nyer és a részvények annak idején a közgyűlés megtartása után, csakis ezen tértívénnyel visszaadása mellett fognak neki kiszolgáltatni.

Az 1890. évi mérleg és jelentés 1891. márczius hó 20-tól kezdve a t. cz. részvényesek rendelkezésére áll.

Husvétli kiállítás.

Tojások

egész kiállításnak 10 kr-tól 30 f-ig rendkívül nagy választékban. Husvétli tojástollak, holtyók és gyermek tojások. Pompás megtervezések az anyanyelv sz. kávéba jött husvétli tojások 2 részint költői gyengéd, vagy kedvencitő természetűek.

TOJÁS színes 10, 40, 7, 1.—, 1.30, virágfestéssel 75, 1.—, 1.50, 2.50, színes fonatú 30, 90, 1.50, atlasz vagy selyem 50 kr., 1.—, 1.50, 2.—, 2.75, kifutó csibécskével 3.80, csinos porcellán figurákkal 1 frtől 12 frtig, színes üvegből bron. állványokkal 1-től 7 frtig, faconat a legfin. kivitelben 5-től 12 frtig, dominóval 50 kítól 1 frtig, kockával 35 kr., földgömbbel 1 frt, gyűrűvel 35 kr., varró- vagy nő-készlettel 1.60, 2.50, 3.50, csodakigyóval 35 kr., zselorával 1.60, babával 1.20-tól 2.50-ig, gyermekjátékkal 1.40, 2.75, 5 frtig, himzett és festett selyem 1.75, 2.50, 3.75, 5.—, 10 frtig, bugó- tojás 85 kr., kuglibábi, állatokkal, ugrósinórával stb.

FECSKENDŐ folyton toltató gomblyukibolya 40 kr., róza vagy gyöngyvirág 60 kr., csokrok 60, 80 kr., ibolyacsokor — 60, 1.—, toltató porcellán-róza 1.—, vízhatlan rózsák 1.51 — 80, 1.—, tollas madárkák 1.51 2.50, 3.—, 4.—, 5.—, revolver — 70, nikkelrevolver 1.—, nyakkendő 1.20, szivarszipka 1.—, béka — 20, tréfa alak 1.—, szivarszó ember — 85, toltató elegáns sétatolt 1.51 2.50, 3.75, 5.—, óra 1.—, gyűrű jobbjára — 30, szíves állat-rajz toltó — 35, faconok finom illat-zerrel toltó — 35, — 50. Ezenkívül még sokféle husvétli toltó-gömbök, melyek használatával csak a vevő ismeri meg.

Postai megbízások idején való be- küldését kéri

KERTÉSZ TÓDOR

BUDAPEST,

D. tölgy u. 31

C. és királyi szabadalommal törvényesen védett mintá.

HUNGARIA

gavallér-öltöny egyedüli feltalálója és készítője.

Fontos mindenkinek, ki elegánsan és jutányosan szeret öltözködni!

Polgári- és egyenruha-szabó

PÉNTÉK LAJOS

a m. kir. államvasutak és nemzetközi haló kocsik és európai expressz-
vonat-társaság szállítója.

BUDAPEST, Kerepesi-ut 79. szám

(központi pályaudvar közelében.)

Az általam feltalált „Hungaria” öltönyre nézve, melynek ára nem magasabb a közönséges polgári öltönyök áránál, bővebb megvárással szívesen szolgálom, szintén bérmentve.

Hungária sport-öltöny, mely nagyon elegáns.

Cs. és. kir. tiszt urak és önkénytesek, szigorúan előírás szerint, a legjutányosabban felszerelteknek.

Hadastyán- és tüzoltó-, valamint minden itt elő nem sorolt intézetek és társulatok, polgári- és egyenruhájuk feltűnő csinos kiállításban és olcsó árban elfogadtatnak. Tömeges megrendelésnél tetemes árkedvezmény, vidéki megrendeléseknél kérem a méretre figyelni.

Kívánatra mintát és árjegyzéket méretmintával és utasítással szívesen küldök bérmentve.

Minden létező
cigarettapa-
pirok között a
legtökélete-
sebb és felül-
mulhatlan

valódi francia

szivarkapapiros:
Le GLORIA

Joseph Bardou & Fils-től

Perpignan és Párisban.

60 nagy arany érem, 16 nagy diszokmány,
20 „Hors Concours” okmány.

Hüvely-különlegességek: „Le Gloria” és
„Vrai Goudron”.

Kaphatók minden norinbergi és papir-nagykeres-
kedésben, valamint minden dohány és szivar-
tözsében.

ML

„COLUMBUS“

legújabb kocsolya találmány

mely az 1891-iki bécsi gazd. kiállítá-
son nagy díszoklevéllel lett kitüntetve.

Árak:

Columbus } 20, 21, 22 cm h. lábra p. 7,50
23, 24, 25 „ „ „ „ 8,—
kocsolya } 29—31 cmig „ „ „ 8,50

A hány centiméter hosszú a láb, ille-
leg a cipő, olyan
számu kocsolya
rendelendő.

**Achilles-
csuklósíj** { gyermeklábára 1. sz. párja } 1 frt 20
 { női lábra 2. „ „ }
 { férfi „ 3. „ „ }

5 másodperc alatt fel és lecsúfolható.

Rendel
hető: **Rohonczy G.** Budapest, Andrassy-ut 12
Fiók: Bécs I. Kärntnerr. 1

SCHUNDA VENCZEL JÓZSEF

csász. és királyi szabad.
udvari hangszergyára.

a magy. kir. operaház és a
nemzeti színház szállítója.

Vonó-, ütő-, réz- és fuvó-hangszerek
Saját találmányu javított és szab.

czimbalmok pedállal és a nélkül.

Allaga-féle czimbalom-iskola I. és II. rész, u. m. több
átírat is nálam jelent meg és kapható.

Hangszer-alkatrészek és hurok.

Budapest, magyar-utca 26. sz (saját házában.)

Geiffner és Rausch BUDAPEST,

VI. kerület, Andrassy-út 8. sz.

Kerti- és szoba-tornaszerek,
nyújtók és gyűrűhinták,
tetszés szerinti magasságra állítható kötelek és
hevederek,

kötéllétrák mászó-kötelek,
golyós-rudak, tornabotok, ruganyos erő és izom-
edzők

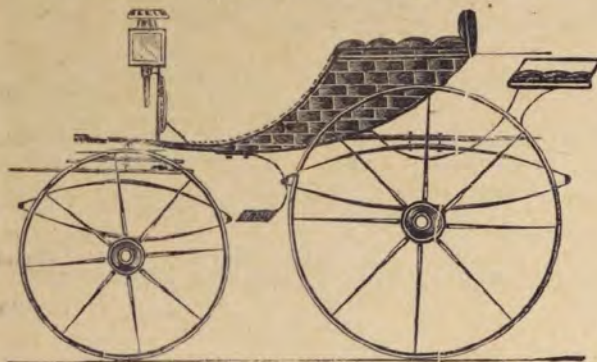
(RESTAURATOR)

minden nagyságu tornagolyók, úgy a tornászathoz szük-
sélgendő kellekeket nagy választékban és jutányos
árak mellett ajánlanak.

Zsigmondi Károly kocsigyártó

Imre-utca 7.

kivánatra árjegyzéket ingyen küld.

KARLSBADI

cipő-külön-

legességek.

**Kajári
Dezső**

Budapest, Dorottya-utca 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-cipő-árut

séta- és promenade-cipőket

a legolcsóbb árak mellett. — Különös figyelemmel

**regatta-, velocipédező-, turista- és hegymászó
tornacipőket, vadász eszímákat**

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részére
ugymint **Legújabb openkát vagy boeskorokat,**

világos bőr- és gummitalpu cipőket

nagy választékban raktáron tart.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta-cipő szerint leggyorsab-
ban eszközöltetnek.

Eisenschiml és Wachtl,

Budapest, Erzsébet-tér 9.

GYÁR:

Bécs VII. Kaiserstr. 62.

Alapított 1856-ban.

Többszörösen kitüntetve.

Fényképészeti

készülékek.

Teljes felszerelés amateur pho-
tographusok számára.

Alapított

1850. évben.

Ő Fel-ége a király
legmagasabb személyes
elismerése!

Cs. és kir. szab.

Minden verseny alkal-
mával legelső érdem-
kel kitüntetett

CHEMIAI-TECHNIKAI

laboratorium hektograf guminiárú

és

kautschuk bélyegzőgyár

erőműtani és véső műintézet

mindennemű irodai szükségletek gyára

vegyész **TINTNER J. E.** mérnök

A felséges kir. család több tagjának, ugyszintén a legma-
gasabb bel- és külhoni hatóságok, előjáróságok intéze-
tek s.b. szállítója

Budapest, Kigyo-tér 2. szám.

Bécs, V., Krongasse 6. saját házában.

Meghívás

a magyar leszámítoló- és pénzváltóbanknak

1891. évi márczius hó 26-ik napján délelőtti 11 órakor a
polzári kereskedelmi testület nagytermében (Budapest, V. ker.
Eötvös-tér 1. sz. a.) tartandó

XXI-ik rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóságnak jelentése az 1890. évi üzletről.
2. Az igazgatóság számadása és a megállapítandó osztalék feletti indítványa.
3. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóság által elkészített évi számadás és mérlegről, valamint a nyereség felosztását illetőleg tett indítványok megvizsgálásáról.
4. Határozathozatal ezen tárgyak felett es felmentvény kiadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére
5. Az igazgatóság megválasztása.

Azon t. cz. részvényesek, kik a közgyűlésre részt-
venni kívánnak, felkérem, hogy az alapszabályok 17. §-a ér-
telmében részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt
legkésőbb f. évi márczius 23-ig a társaságnál Budapesten, az
Unionbanknál Bécsben, a Deutsche Effecten- & Wechsel-banknál
Frankfurt a/M.-ban, a Dresdner-Banknál Berlinben, vagy a Darier
és társa cégégnél Genfben letéteményezzék

A megvizsgált mérleg és az erre vonatkozó felügyelő-bi-
zottsági jelentés 1891. márczius 18-tól kezdve a társaság helyi-
ségében a részvényesek rendelkezésére áll.

Budapesten, 1891 márczius hó 5.

Az igazgatóság.

Különlegesség: Prince of Wales férfi-övek.

Az összes sport-
nemekhez szük-
séges ruházati
cikkek u. m.

verseny és fraining INGEK.

nadrágok, sapkák és cipők legna-
gyobb raktára.

Sigmund József

Budapest, IV. Városház-utca 2-4

Az iskolai tornázás összes ruházati kellekei.

Herbster Károly mechanikus

ajánlja, mint a világhírű
Hillman Herbert Coventry angol cég képviselője

„Premien Safety“-jét

golyókkal ellátott kormányzóval. A kerekekre alkal-
mazott kaucuk beül üres, minél fogva kellemes rajt
járni rossz utcákon és homokos talajon.

Kapható a legnagyobb varrógép- és velocipéd-
raktárban:

Budapest, Károly-körut 3.

Steiner Armin és Ferencz

érezárugyára

Budapest, VI. ker. ó-utca 2. sz.

Szállít mindenféle

érezöntési és préselési munkákat

a legjutányosabb áron.

Érmek. Versenydíjak. Egyleti jelvények.